

У м. Херсон для вчителів херсонських пов.

У м. Єлисавет для вчителів єлисаветських та олександрівських пов.

У м. Бердянськ.

„Лубни“

„Миргород“

По таному обрахунку:

Правопис	5 год.
Грамаг	15 „
а) Укр. мова	15 „
Практичне навчання	35 „
б) Письменство (курсів. 20, практ. 5)	25 „
в) Історія України	25 „
г) Географія	15 „
д) Арифметика (метод. і терм.)	15 „
ж) Школовнавство і принципи нової школи	10 „
з) Діловодство	5 „
	177 год.

Разом з цим департамент вищої освіти просить повідомити, що зроблено повітовими управами по організації курсів, а коли це стане на перешкоді до відкриття курсів то на який термін відсрочується відкриття курсів.

Становище українських учителів.

Київський губернський комісар по народній освіті звернувся до міністра народньої освіти з такою докладною запискою:

„З кожним днем гіршає становище народнього учителя: нечувана дорожнеча, невелика платня, та й ту учитель не одержує місяцями. Учителство тижнями не бачить гарної страви, часто не має навіть хліба, не має в чому виходити в клас.“

Ще гірша доля учителів, що мають родину, по кілька дитей. По деяких місцях і школах (Васильківський повіт) деяким учителям доводиться у учнів просити кусок хліба для своїх голодних дітей, випрошувати хоч які-небудь старі черевки, щоб було в чім вийти в клас (Радомильський повіт).

Учителство голодало, але терпеливо ждало, надіялося і вірило, що от-от приїде йому на поміч міністерство освіти. Проходять місяці, і учителство почало вже зневірятися, приходять в розпач.

Вільні енергійні і талановиті вчителі школи, йшли кудись на заробітки, в міліцію, на поденницю. В сотнях шкіл зоставалися не штатні, а виконуючі обов'язки, часто цілком безправні невідготовлені учителі. Рівень школи понижується. Далеко позаміж тікати із школи й ці учителі. І тепер на народню школу на Україні насочується страшна погроза—остатися без підготовлених, без повноправних, або і зовсім без учителів.

Що-дня з усіх кутків Київської губернії доходить до мене тривожні вістки про невимовно тяжке становище учителя, приїзять делегати од шкіль, од земств, од міст. А деякі, зневірені вкрай, не витримують далі і вичають життя самогубством. Застрелився на ґрунті голодаюча учительська початкова школа с. Журби-

нець Н. Б., повісився учитель Манько-євкої вищої початкової школи Б.о.

Що-дня чуєш—ратуйте, бо гинемо ми, гине і школа.

Поставлений стейт на сторожі інтересів школи і учителства Київської губернії, призначений страшиком кошмаром—життям страждивих учителів, я благаю Вас, Шане Міністре, в імені цього голодаючого, зневіреного, вічно забутого і вічного царя серед інших працівників-негайників мірами прийти на допомогу учителству і спасати його, а разом і школу“. Київський губернський комісар по народній освіті С. Пастернак“.

Лист до Наукового Товариства.

Народнім міністерством освіти вислає до Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові листа такого змісту:

„При народньому міністерстві освіти засновується комісія по виробленню законопроекту про утворення Української Академії Наук у Києві й при ній національної бібліотеки, національного музею та інших наукових інститутів.“

Головою цієї комісії запрошено академіка В. І. Вернадського, який згодився взяти на себе цей обов'язок.

Визначити участь Наукового Товариства в роботах цієї комісії дуже цінною і корисною, має честь просити Хвальний Відділ Наукового Товариства обрати свого представника для безпосередньої праці в названій комісії.

При цьому висловлюю свою переконаність в тому, що Наукове Товариство не відмовиться допомогти в цій справі, бо утворення Академії Наук має величезне національно-культурне і наукове значення і покладає тверді підвалини для дальшого розвитку культури України.

Праця комісії повинна йти якомога хутчіше, має продовжуватися по можливості не більше двох місяців і з осені Українська Академія Наук вже повинна існувати“.

Рада українського товариства ветеринарних лікарів.

В засіданні 5 червня 1918 року, ознайомившись з наказом по міністерству земельних справ за № 32 від 29 травня, яким перегворюється ветеринарний відділ при міністерстві земельних справ у відділ департаменту скотарства того ж міністерства визнає, що таке перегворення цілком порушує умови, на яких товариство згодилось по пропозиції представника міністерства земельних справ п. Архипенко—висунути на посаду завідуючого ветеринарним відділом кандидатом товариства на посаді завідуючого ветеринарним відділом міністерства земельних справ.

З приводу вибуху на Звіринцю.

Повідомлення військового міністерства.

З приводу вибуху огнестрільного припасу, який трапився 6-го червня, по місту ходить сила бездіставних ріжкоманітних чуток, причому розкидають навіть відозви, що попережують населення про можливий вибух на Лисій горі.

По одержаним відомостям у зв'язку з подібними чутками серед робітників деміївського району 10-го цього червня ніби то був неспокій з нападами на тенденційність слідчої влади, яка ніби то намагається викрити викривачів вибуху в партії більшовиків.

Між тим зараз на попередньому слідстві, як категорично заповняють свідки-самовидці, цілком установлено, що причина початку пожежі і вибуху, які потому виявили, є те, що один із служачих сараю № 169 у складі огнестрільного припасу без потрібної обережності поправляв пологованого ящика з сигнальними ракетками.

Таким чином чуток, що ходять по місту, є або наслідком нехайомства мешканців з справним ставовищем справи, або результатом підпольної роботи злощинців, що хочуть тероризувати людинність за для своєї таємної мети.

По наказу військового міністерства воєнно-судова влада вилгла всіх заходів до того, щоб викрити винних, злочинна бездіяльність котрих могла сприяти розмірам цієї катастрофи.

У Києві.

Болгарський посол у гетьмана. Вчора болгарський посол проф. Шипманов був на прийомі у гетьмана України і подав йому свої довірочні грамоти. Проф. Шипманов звернувся до гетьмана з промовою, в якій висловив надію, що досвід і довге перебування на Україні допоможуть йому встановити як кайтиснісі друзі стосунки між двома кривими народами—українським і болгарським.

У відповідь п. гетьман висловив свою подяку за признання українського уряду і висловив певність, що Україна й Болгарія житимуть і працюватимуть в тісному єднанні на добро обох кривих народів.

Рубають ліс. Київ-Подільське управління лісборобства і державних маєтків доводить до відомо київського губернського старости, що в Сестринській та Спригалеве-Купенській лісових дачах, а також в Дерганеве-Відиновській дачі селяне чинять масові порубки будівельного гаю. Лісова сторожа не в силі спіймати злочинців лісів, а тому треба прислати військо на довгий час, щоб можна було по сусідніх селах севеструвати самовільно зрубаний ліс і заарештувати винних.

Декларация „всемирного“ війська донського“. Голова надзвичайної конської місії Свечин подав голові міністерству, управляючому міністерством закордонних справ, а також німецькому послу й уповноваженому Австро-Угорщини декларацию всемирного війська донського, яку підписав отаман війська донського генерал Краснов, в котрій говориться:

„Аж до заснування в тій чи иншій формі єдиної Росії, військо донське творить самостійну демократичку республіку, на чолі якої стою я. На підставі раніш підписаних договорів, донська республіка, як частина цілого, входить в склад південно-східного союзу з населеними і територією донського, кубанського, терського та астраханського козачого війська, пірських народів та народів степів південного краю Росії, ставропольської й чорноморської губерній, частини цариківського повіту саратовської губернії і обов'язується підтримувати інтереси цих держав і їх законних урядів.“

Що до встановлення точних торгових та інших відносин між Донським військом і Україною ведуться переговори, для чого послано посольство, в особі Черячупина Свечина.

Військо Донське не воле ні з однією з держав, але тримаючи нейтралітет, веде боротьбу з рязишанцями ватагами червоногвардійців, що поспав до війська совіт ярардих комісарів.

Надалі донське військо бажав жити з усіма народами мирно на підставі взаємної пошани прав та законности і додержання сильних інтересів.

Донське військо пропонує всім державам визнати його права, на самостійне існування, од зформування в тій чи иншій формі єдиної Росії, а державам, що заінтересовані в торговлі з донським зоюзом, прислати в Новочеркаськ своїх уповноважених, представників або консулів.

З свого боку Донське військо надіє на те, що державам свої посольства для встановлення дружніх відносин.

Закон про збір урожаю. Київський губернський староста розіслав у повіти для розповсюдження по всіх селах видрукований на окремих аркушах паперу закон про збір урожаю цього року. Закон цей був уже поданий у нашій газеті.

З'їзд повітових старост Київщини. На з'їзді повітових старост Київщини виявилася між іншим повне безсилство влади на місцях, яка цілком позбавлена можливости переводити в життя закони і накази вищої влади, бо державна вартя занадто невеличка по кількості. З'їзд ухвалив постанову про збільшення штатів державної варті, а також про негайне озброєння й обмундировання чинів державної варті.

Форма української армії. По військовому відомосту 5-го червня видає наказ про зміну форми воєнків.

Згідно з наказом ясновельможного п. гетьмана, — сказано в наказі, — форма воєнків української армії має бути

змінена. Зараз заснована комісія для розроблення проекту форми, а тому до часу остаточного розроблення до затвердження форми воєнків української армії всі заможженія обмундированія для офіцерів і козаків сплинеїт.

Уроциста обітниця. Позавчера в міністерстві закордонних справ управляючий м-вом д. Дорошенко і урядовці на підставі закону 30-го травня 1918 р. давали уроцисту обітницю на вірність українській державі. Текст обітничї такий:

„Уроциста обіцяю вірно служити державі українській, визнавати її державну владу, виконувати її закони і всіма силами охороняти її інтереси й добробут“.

В малій раді міністрів. На останньому засіданні малой ради міністрів обговорювалися законопроекти: 1) по міністерству фінансів про збільшення акцизу з сирників, цигаркового паперу і гілля. Ацизна має бути збільшена на 40% збільшення це зроблено через те, що як зазначено в законопроекті ресурси сирників всі більш і більш вичерпуються, а поповнювати крім цього збору нема чим; 2) по м-ву судових справ пропозиція асигнувати 108.000 на капітальний ремонт київської губернійської турми, спаленої підчас наступання большевків на Київ; 3) по м-ву праці про тимчасову нараду по організації громадських робіт; 4) по м-ву харчування проект статуту про хлібне бюро і 5) по військовому м-ву про асигнування 190.000 карбованців для збудування у м. Славутич лізарні для офіцерів і солдатів української армії і одкриття кредиту в 3.000.000 карбованців для того ж міністерства для виплати двомісячного жалування офіцерам, священникам і урядовцям, які не одержали їх по демобілізації.

Слідуюче засідання малой ради міністрів відбудеться у п'ятницю 14 червня.

Відібрання офіцерського майна. За підписом військового міністра отамана Рогози видано наказ в якому сказано, що „у громадян а багато державних та офіцерських річей, які були розграбовані чи вилінені на незаконних основах у різних совітах, а тому всім губернським та повітовим комендантам по порозумінню з губернськими та повітовими старшинами належить вжити всіх заходів, щоб відібрати у людинності вказане майно“.

Допомога полоненим. „Народня справа“ повідомляє: на цих днях Всеукраїнська спілка земств у Києві постановила вжити всіх заходів для допомоги нашим полоненим. Після докладу з цього приводу члена київської народньої губернької управи Одрини, було постановлено заслувати при Всеукраїнській земській спілці окремих комітет для допомоги нашим полоненим і такі ж комітети заснувати при всіх повітових та губернських народних управах на Україні.

Місцеві комітети повинні об'єднувати діяльність всіх організацій, які раніше допомагали полоненим (чер-

Яка повинна бути школа для українських дітей?

(З приводу російських педагогічних з'їздів).

З великою неохотою берусь я за перо. Я почуваю, що моя стаття вийде полемичною, трохи гострою, а мені хотілося б зазначити тему розділитися академічно, sine ira et studio. Про те момент занадто відповідальний: на нашу школу роблять рішучий наскок ті, хто стільки років мав безмежні культурні привілеї. З'їзд батьків із всієї України, який, правда, розсоловся, бо з його вишійши батьки-українці, і перетворився на з'їзд батьків великоросів і общеросів; з'їзд учителів великоросів і общеросів (бо представників Всеукраїнської Учителської Спілки, куди входить 84 українські учительські спілки—„Відродження“ ч. 57,—там не було, поглянув і євреїв теж не було); нарешті, конференція трудово-народньої соціалістичної партії, що з доброго дива почала займатися шкільними питаннями—ось які ковані сили збіралися одночасно в Києві і розпочали наступ на широкому фронті проти української школи і відповідних проектів міністерства освіти. За сучасних політичних настроїв постанови з'їзду матимуть, певно, де яке значення, і через те я берусь за „волапюк“, як назвав на з'їзді зязик „Нової Раді“ д. Федоровський, і лагожуюсь писати одію.

Насамперед, нам треба умовитися в основі політичній: чого хочемо ми українці не-мартювські, і чого прагнуть члени означених з'їздів і ті політичні кола, що ті з'їзди інспіру-

ють. Ми хочемо вільного могутнього розвитку української культури в незалежній Українській Державі. Ми хочемо світу, але світу не східного, а світу західного, культури європейської, укладу життя Берліну, Відня, Парижу, Лондону. Ви хочете єднання з Росією, поки що федеративного, а там і повного сполучення; про це одверто пишуть московські газети без ріжничї політичних ідеологій. Звідси високим: нам потрібен розвиток української культури на Україні, членам з'їздів і всім, іже з ними,—російської культури на Україні. Це немичучі висновки з поставленого першого твердження, бо і дитина це розуміє, що сила держави не в штахтах тільки, а з культури, бо шти ки без міцної культури не слугуватимуть Державі. Поки українці працуватимуть тільки для російської культури, єдність Росії, Великої Росії, буде в певних руках. Коли ж українці розвиватимуть ся у заклад-бану виками культуру, ідея унітарної держави, до якої прагнуть усі общеросів, буде перебувати в великій небезпечі. Той факт, який підкреслює на з'їзді д-ка Луначарська, що українці писали на чужій, російській мові, зовсім не говорять на користь цих письменників і російській культурі. Бо ми переконали, що ці письменники більше дали б для світової культури, як би писали на рідній мові, приклади: Гребінка відомий тільки своїми українськими творами, так само українські сюжети були ближче до Марка-Вовчака, а про Гоголя проф. Мандельштам ясно доказав, що він думав по українському і керикадав потім на російську мову.

Отже, нам потрібна незалежна держава, а держава без національної

культури бути не може. Українська держава з російською культурою—це можливо тільки для д-ка Луначарського і д. Петровського. Ми з цим погодитись ніяк не можемо, бо не знаємо б присудити наш народ на повне звичення.

Національна культура може бути збудована тільки на здоровій національній школі, проти цього, здається провідника російського з'їзду не говоритимуть. Росія, як конгломерат народів, роспалася тільки через те, що там не було національної школи. Бог російська інтелігенція була й єсть інтернаціональна, общеруська надлюдська, тільки не великоруська, і навіть назву—великорос — вважав для себе образливою. Інтелігенція хоча обнята ввесь світ, хоче прирешити другим свої ідеї панілізму і надлюдськості, але обійня заціпають порожене повітря: гаюються за журавлем у небі, російська інтелігенція губить смислю з рук.

Незже ті, хто керував з'їздами, хоче штовхнути і нас на той самий шлях? А похоже на те: промова д-ра Петровського (дав. „Рускій Голос“, № 19) вміняє в собі стільки пусто-жоржних слів, стільки керенцини, що дивно робиться, як історія не навчила нікого нічого навіть таких дичав, як наприклад, безсеретно являється П. В. Петровський. Слухайте:

„Германська культура“ передь всім світлом доказала своє превосходство, не значить ли это, що наша руськая культура нічого не стоить і наші надлежить поскоріє уїти совсім в чужу культуру? Ми должны отвѣтити на это только словами Тютчева: „въ Россію можно только вѣрять“. Вѣрю и исповѣдую

свою вѣру въ русскую культуру. И знаю почему вѣрю: народъ, который не боялся разрушить государственной строй во время войны, как не-наивный ему, этот народъ, если дойдет до сознания необходимости, может и въ смысле создать государство. Что касается превосходства культуры въ Германіи университетъ дѣйствительно выше, но русская школа выше: деревенская школа обходится безъ наказаній и отбѣток, а въ немецкихъ и английскихъ школахъ учениковъ поротъ. Русская литература даетъ такіе высокие идеали, какіе не даетъ ни одна литература. Вотъ что слѣдуетъ понимать подъ словами „русская культура“. И эта русская культура въ то же время и наша украинская.

Пам'ятаєте: „Умом Россию не объять, Архангел община не измѣрять, У ней особенная сила; В Россію можно только вѣрять“.

І ось цей незрозумілий, бездіставний месіянним якобазвиздані сучасні ідеологи російської школи на Україні тулять до Росії большевистської. Хіба ж це серйозно? Вибачайте, ми ж не в гімназії, а на вчительському з'їзді...

Отже нам потрібно зараз же покласти міцні підвалини під українську середню школу. Чи можна це зробити і коли можна—я?

Потреба в українській середній школі козасалена. На протязі 1917—18 шкільного року, при самих несприятливих обставинах, за уряду Керенського, без грошей і без державного апарату, одкривало 30 (тридцять) члени українських гімназій, одна реальна школа, в або які, Хорольський пов. Переважна більшість

цих гімназій відкриті по селах (найбільше на Полтавщині), але єсть і по великих містах: в Києві (4), Полтаві (3), Харкові, Катеринославі, Вінниці (2) і т. ін. З цих гімназій тільки дві було взято на державні кошти (2 і 3 київські), одній дає державну допомогу в 70.000 карб. (1-а київська), всі ж інші існують виключно на місцеві кошти. Напр., в Ужгородському повіті одкрито 5 українських гімназій і всі—на місцеві кошти. Уже тепер у міністерство звертається сила депутатів з проханям одкрити українські гімназії (між іншими, одкривається гімназія ім. Сковороди в с. Чернуках Лохвицького пов., де вярдовився великий філософ). Селяне самі збирають велику кількість грошей: в с. Чорнуках зібрано між селянами 25.000 карб., в с. Ілбуніві (Лубен. пов.)—коло 100.000 на будування помешкання для гімназії. Отже можна думати, що на оснь у нас буде не менше 75 українських гімназій (справна: державних середніх шкіл на Україні коло 120).

Недавно міністерство освіти зробило анкету по школах, і там між іншим стоєв пункт про національність. Виявилось, що коло 75% батьків вищих початкових шкіль зв'язали себе українцями. Що до гімназій, то там, само собою, українців менше, але спостерігаємо цікавий факт: процент українців-батьків за тієї-року значно підвищився. Так, в Києві в одній російській державній гімназії в осєан, по відомій анкеті великоруського міністерства, було 20% українців, тепер цей процент пісочився до 36%. Так само досліджено, що по тих школах, де директори ведуть одверту українську політику, процент

вонного хреста, різних сокозів, то що), а діяльність місцевих комітетів буде об'єднуватися в центральному комітеті при Всеукраїнській спілці земств. Незабаром по всій Україні буде переведений збор грошей для похоронених, а також передбачається реорганізувати за кордон спеціальну комісію, яка на місці вивчила б становище наших похоронених. Всі, в кого єсть родичі в полоні, повинні звертатися в цій справі до своїх повітових земств: повітові наводні управи в свою чергу будуть звертатися до Всеукраїнської спілки земств, яка матиме змогу цілком і як найшвидше вивести з полону наших земляків.

Відкриття курсів. В 11 г. д. 10 червня відбулось урочисте відкриття курсів для вчителів середніх і вищих початкових шкіл Київщини і Чернігівщини.

З промовами виступили: міністр освіти М. Н. Василенко, інструктор курсів А. І. Музиченко, вчителька д. Воляжська і А. І. Дещенко.

В. М. Дога прочитав вступну лекцію.

Зарєєстровано на курсах біля 500 злишком слухачів, але прохань подамо далеко більш норми, а тому частка їх не зможе бути задоволеною.

Паперовий голод. Паперу в Києві нема. Українські газети тяжко відчувать паперовий кризис. Навіть урядові видання не забезпечені папером, і через кілька днів мабуть сплинуться друкування урядових видань, в тім числі й „Державний Вістник“. В свій час редакція „Вістника“ настоювала, щоб затримати в Києві той папір, що тут був. Але з поради п. Гутника той папір було вивезено до Одеси. Ціна на папір тепер небувала, при чому пропонувати папір, спекулянти не кажуть, де він лежить. Отже, — нехай живе вільна торгівля.

Вибух у Кременці. У Києві одержано вчора звістку, що у Кременці на Волині недалеко від залізничного вокзалу вибухнув у повітря склад ружичних гранат. Причиною вибуху — недбаєство вартового. Від вибуху потерпіло двоє.

Розрухи на Київщині.

Упорядкування могили Шевченка.

Комісія вивільної губземуправи в складі голови Петлюри членів Корольова, Охриши, Ніковського, Дяченка, Сфремова, Лотоцького, Свицького та інших, яка їздила на могилу Шевченка для оглядення і обміркування на місці плану захисту могили, вважає необхідним зміцнити гору з боку Дніпра, огородити територію гори, зробити на горі доріжки, платформи, поставити столи, лавки, зробити новий гранітний високий погостмент під хрестом, провести воду на гору, впорядкувати кімнати і хати при могилі, заложити при них бібліотеку творів Шевченка а також присвячених йому; для потреб туристів поставити плавучу гостиницю, тимчасовий барак 40—50 кімнат та інше. Відпоручившись до наглядачів за вивільними цех поставов (пропозицій) сесія народньої ради призначила Корольова. Поки що ремонтують плавучий готель „Чайка“, що має 18 кімнат; здається туристам на три доби за 3 або 4 карбованці в добу. Ухвалено звернутися до голови Київської міськуправи з проханням відкласти віддачу оренди земель, котрі граничають з могилою, хутір Грушків, заснувати в сій місцевості село „Тарасів Кут“. На переведення цих заходів Київське губернське самоврядування повчило у товариства південно-західних народніх рад 15.000 карбованців. Офіровано по оголошенню 2750 карбованців.

Вісті з краю.

— Київщина. В кавіському повісті дуже неспокійний. В м. Придольці вбито родина Мачинських. В чигиринському пов. вбивства та грабунки. Те саме діється й в зверхгородському повісті.

— Харківщина. В сумському повісті розбурхують селян і відбирають поміщицьке майно. В ахтирському пов. в деяких місцях появляються грабівники. В корчаському пов. в частині, зайнятій більшовиками терор і беззаконня.

— Полтавщина. В деяких повітах пожежі та порубка лісів. У кобеляцькому пов. убито двоє козаків. Роззброєння і арешти продовжуються.

— Чернігівщина. Взагалі спокійніше. Німецьке військо рішуче зламає всякі спроби в політичних змаганнях населення. Демобілізація майже всюди закінчилася. Майно охоронюють українське й німецьке військо.

— Волинь. Роззброєння поселення в повітах продовжується. Рубують ліси, палять поміщицькі маєтки особливо в заславському і старокосятинському повітах.

Серед біженців, які вернулися — великий неспокій. Їх майно зовсім знищено. Допомоги нема. Становище їх безпорадне.

— Таврія. В м. Бердянську арештований бувший комісар станції Бердянська д. Магогов, голова комітету червоної гвардії Вольф і червоногвардійні Свачко, Клімаренко і Дачновський. В Гемчеську арештовано члена земської управи.

ТЕЛЕГРАМИ

В Одесі.

ОДЕСА, 12. Надзвичайне єпархіальне зібрання ухвалило, що богослужбовою мовою української церкви, повинна бути мова церковно-словянська. Проповіди тримати на мові парохів. Ухвалено також заховувати і підтримувати незмінно всі і божні українські місцеві звичаї і обряди.

Ліквідовано страйк робітників-пенарів завдяки збільшенню платні останнім за випічку. Градоначальник ревнував з метою правильного розділення хліба між населенням ще однак підлягає пенарям, які передаються харчовому відділові міської управи.

Справа польських легіонерів.

ВІДЕНЬ, 9. В Мармарош Сьюті вчора почався розгляд справи бувших польських легіонерів, яких обвинувачують у тому, що 15/2 ц. р. самовільно рушили на схід, щоб пробитися на Україну, зруйнувавши раніш телеграфні і телефонні залізничні лінії Сьюті-Чернівці, Лузан-Коцмак. Затримані австрійським військом 120 офіцерів, 3500 легіонерів, були обеззброєні; велось слідство. Потягнені до одповідальности 91 офіцери 24 легіонери, решту розділено між австро-угорськими частинами, або розпущено.

Нове земське видання.

КРЕМЕНЧУГ, 12. Зібранням уповноважених союзу кооперативів асігновано 5000 карб. на видання журналу „Кооперативно-громадське життя“ і, росповсюдження по селі як також на видачу 3000 карб. субсидії кооперативним виданням.

Підбурення більшовиків.

ГОМЕЛЬ, 11. Пятнадцять верст од Могиліова селяне, підбурені більшовиками, розбили садки землевласника Тимощенка: убили його самого, сина, дочку та небогу, а другого сина повезли невідомо куди.

Наказ про великоросів.

ОДЕСА, 11. З Миколаїва повідомляють: начальник міліції видав наказ, який зобов'язує готелі та домовласників давати відомості про громадян Великоросії, які мешкають у них і які не мають певної посади, а також тих великоросів, які бажають повернутися на батьківщину.

Злочинці.

ОДЕСА, 11. В центрі міста злочинцями зроблено напад на австрій-

ський патруль, який вів двох арештованих злочинців; злочинці хотіли увільнити арештантів. Вони кинули дві бомби, вибух яких не зробив шкоди. Патруль у відповідь стріляв. Затримати злочинців не вдалося.

(УТА).

На Харківщині.

ХАРЬКІВ, 11. Одріслося губернське земське зібрання. Заслухано озаяномлюючий доклад, який малює тяжке становище земств на місцях. Залеглости губернського земства 3 1/2 мільйони. Після засухи йдуть дощі. Ярина, сінокоси, і городи поправляються. Надії на урожай значно поврацали. В сумському повісті неспокійно. Взаємовідносини селян з землевласниками налагоджуються, хоч кепсько. Засівів буряків непочинали. В старобільському повісті наступив спокій.

Сліди большевиків.

БЕРДЯНСЬК, 12. Прибуваючі з Криму повідомляють, що купатися неможливо; що-дня хвилі приносять трупи жертв большевицької влади в Криму.

Вбивство.

ОДЕСА, 11. На руднику біля Луганську вбито власника рудника мілішера Спаського.

За переховування зброї.

ОДЕСА, 11. В Севастополі, як передає „Прайб“і, розлілено оголошення німецького ген.-губернатора фон-Гальвіца, що після засуду військового полкового суду покарає на смерть купця Тіхона Васильєва за невідання зброї.

Український союз.

ОДЕСА, 11. В партійних українських колах Одеси розроблено проект українського союзу, що об'єднуватиме всі українські партії, товариства, та організації трьох південних губерній. Центральне бюро союзу намічається в Одесі.

Організатори одвідали фон-Бельпа. Командування заявило, що не перешкоджає демократичним бажанням українців, також прохало українські партії допомогти командуванню заспособити країну. Організатори відіають до Києва для переговорів з центральною владою.

Боротьба з спекуляцією.

ОДЕСА, 11. Зібрання ради робітників ухвалило для боротьби з спекуляцією організувати нараду кооперативів та професійних союзів для вироблення заходів по боротьбі з спекуляцією; влаштувати „День спекуляції“, лекціями та мітингами за для протесту проти спекулянтів, також підняти в думі питання про енергійні заходи для припинення спекуляції.

Арешт офіцера.

ХЕРСОН, 11. Арештовано офіцера Сінопу Дасушкіна, в якого знайдено 12.500 повитовання з севастопольського відділу та державбанку три з половиною мільйона.

(УТА).

Напади. ОДЕСА, 11. По дорозі між Овідіополем та Одесою збільшилися напади розбійників на проїзжих купців. З метою шукання фальшивих переказів одібрали в чотирьох купців десяти тисяч.

(УТА).

Розбишани.

ХЕРСОН, 11. Розбишакми вбито в Олександрівському повісті поміщика Григоровича в його маєткові. Тяжко поранено жінку та зятя.

(УТА).

Буряки.

СУМИ, 11. Стан у багатьох місцях бурякових плантацій небезпечний. Селяне, одмовляючись працювати по низькій платні великих власників, охоче йдуть до дрібних. В інших місцях бур'ян переріс буряки, одначе пересіву не роблять.

(УТА).

Література, наука.

„Українські медичні вистави“ — вийшло ч. 6. Зміст Д-р мед. С. Черняківський: матер'яли до питання про первісну ампутацію при стреляних пораненнях кінцівок. — Д-р Л. Г.: Курортне питання на Україні. — Д-р Л. Г.: Стан прибуваючих на Україну похоронених. — Хроніка. — Некрологи. — Накази. — Оповідки.

„Наше Село“. Вийшла ч. 3 тижневої селянської газети „Наше Село“. Поезія Гр. Чупринки. Статті К. Яценка, селян. А. Гриневича, селянина, М. Гордієвського, Осн. Ю. Донського, Я. Н., Андрія Герленко.

До цього числа додається книжечка (16 сторінок, 16^о). „І. Я. Франко. (1856—1916 р.)“.

Допиш.

М. ЛАБУНЬ (волинської губ., заславського пов.). 22 травня ц. р. в селі Татків, що в 5 верстах від Лабуня, з'явився отряд воєнних людей, чоловік 90. Одягнені вони були в німецьку форму, але помічено, що, засталися самими, вони говорять по польському, а в присутності сторонніх стараються голосом не розмовляти. З'явившись, ці люди наказали, щоб селяне знесли їм усякого харчу. Коли це було виконано, вони зібрали схода, загнали людей в шаську стайню й почали без розбору бити їх. Побито коло 50 чоловік. Той хто подає ці відомості малює таку картину: „В'ють раніше по обличчю доми чоловік не впаде, тоді роздають і б'ють колючим дротом попи людини не опритоміє. Ця езекуція повторювалась до трьох разів у день. При езекуції мав присутність місцевий поміщик Залевський, який зловтішно примовляв: „ото будете знати, як грабувати поміщиків“ і частував езекуторів горілкою. З села почали втікати, куди хто міг усе, що так, чи инше були причасні до селянського самоврядування, бо таких особливо розшукували й били“.

українців падає — таке значіння мають „пеліановські“ прийоми боротьби. Отже матеріал дитячий єсть і до того — в неабданій вільстві.

З'їздовці кажуть нам далі: немає виробленої мови, термінології, а єсть „важачок“ „Нової Ради“ (д-ла Луначарська, Потапенко, докладчик на з'їзді м.-с.). Але хто ж це каже? Ті, хто не знає нашої мови. Я ж мав велику честь вести навчання в 7 і 8 класах української гімназії в Києві, робити іспити по граматиці в першу ім. Шевченка гімназію, і мусу сказати тим добродіям, що вони, загідно мови, „поміляються“: мови вистачає, термінологія єсть. „Культурних сил, могутних сей час работать на укр. язик, м'ят“ (з догляду д. Луначарської — Р. Голос., № 19); „75% селянських учителів укр. язика не знають“. На жаль, д-ла Луначарська не сказала, яким способом вона знайшла відсоток — 75, а б тоді довів, чи д. Луначарська правду каже, чи теж „поміляється“. А тепер залишаю по цифру на її сумніви... Я тільки скажу, що майже вся осередня Україна уже завела в початкових школах українську вищадову мову; що торіш майже скрізь одбулася курс; що, нарешті, за рік революції всяка людина, яка почуває свій обов'язок перед народом, живучи на селі, могла і повинна була вивчити українську мову. Тільки треба діло робити, а не опір виголошувати. Що до вчителів середньої школи (власне, старших класів, бо для молодших класів багато є інститутчиків з бувших військових, похоронених і т. ин.), то дуже міцні результати дала амкета, яку зробило мій. (світлі поміж учителями. Записання були такі: хто і в яких класах може викладати з майбутнього

шкільного року на українській мові? Виявилось (єстоточних висновків ще не зроблено), що майже в кожній школі маються 3—4 учителів, що зможуть перейти в викладах на українську мову. Єсть багато природників, математиків, фізиків, власників і т. ин. Зробили тільки де-яку перетасовку (за згодою вчителів, само собою), і українська школа майже забезпечена. Крім того, багато тепер їде українців з Великої Росії: з Калуги, Старці, Москви, Петрограду то що. Коли ж сюди додамо галичан і тих, що пройдуть літні курси, то можна дивитись більш оптимістично що до вчительського персоналу.

„Немає підручників“... (д-ла Луначарська). Дозвольте запитати: а чи єсть російські підручки? Хоча Вельборуське Міністерство і думає посягати російські підручки, але фактично їх тепер абсолютно немає в продажу і невідомо, чи будуть. Чи ставиться ж рішля того питання про можливість навчання російської мови та літератури, історії Росії і т. ин.? Будуть ж легітні, люди добрі, і не вважайте нас за дітей! Але чи твердження ще й через те неправдиве, що підручники для молодших класів уже маються, а для старших — до осені будуть. Рідна мова — граматики Огієнка, хрестоматія Окс. Стещенкової, Догі (друкується). „Закон Божий“ — Біложенка, Семаш, арх. Олексіа, Герасенка. Арифметика — задачки Шульгіної — Ілчу, теорія Шарка. Географія — Русової. Історія — Грушевського, Коваленка; тогуються інші підручники до історії.

Для старших класів: література — Ол. Дорошневича і Віленського (друкується); геометрія — Савицького, Шахрад, Кравчука (друкується), Яотраба

(вийде до початку року; хімія — Б. Дорошневича. В моє завдання зовсім не входить писати розправу по підручнику; я тільки мав де-які факти, щоб наочно доказати, як „безсторонні“ промови на з'їзді, лагідно-нежно знов кажучи, „поміляються“.

Отже всі об'єктивні складові частини школи маються: учні, багати (багачів треба підтримати, бо на з'їзді не втіля, що існують українці-батьки, крім „природних українців з руським язиком“), учителя, підручки; єсть нарешті кошти.

Я ж тепер утворати українську школу? Міністерство Освіти прийняло проект з'їзду земських і міських діячів по народній освіті 15—20 грудня 1917 р., про що вже писав кілька день тому мій товариш по газеті: школи діляться (пропорційно між національностями) кількох людських, і тоді підготовчі і перші класи поділяють державних шкіль мусять перейти на українську мову. Чи буде це справедливо? Безперечно; хто згодився з моїми попередніми твердженнями, той мусить прийняти і цей необхідний висновок. Як би на з'їзді д. Малиши з Одеси ні обурювався тим, що Міністерство думає перевести більшість шкіл на українську мову, але що ж: нам потрібна національна інтелігенція, а без інтелігенції немає держави, яка багатом очі спінать... Нам кажуть: утворітьте паралельні школи на приватні кошти (бо держава наша не може, очевидно, вдержати подвійного комплексу шкіл). Це не тільки нерозумно, а навіть образливо для кожного національного почуття. Виходить, то вже українці в Україні ні державі перестарнувшись з більшою на меншості. Я знаю життя

української середньої школи на протязі цього року і скажу, що більш злиденного істнування не можна собі уявити: без власного будинку, в чужій хаті, без шкільного приладдя, без жадних спеціальних коштів, школа наша пережила тяжкий рік, і ми б зробили національне злочинство, коли б дозволили їй далі перебувати в такому ж становищі. Отже єдиний вихід — взяти до руи відповідну кількості державних гімназій.

Нам знов кажуть: опитуйте батьків, діти яких вступують до перших класів, на який мові вони бажають учити своїх дітей, і відповідно до того відкривайте ті чи інші школи. Ті, що говорять так, абсолютно не розуміють шкільної техніки. Ми ж не можемо в кожній гімназії мати чотири рівнобіжних відділів: український, єврейський, польський, російський. Вибравши, мовляв, який краще. Нема помешкання для цього, нема коштів, нарешті, нема людей, які б чесно робили такий наслідок. Крім того, не знаю, чи можливо з боку виховання утримувати таку різномовну школу? Думаю, що ні. Отже, з практичного боку не обійдемося без фактичного поділу шкіл.

Але в основі своєї такий плембесит нам не дуже і страшний. Треба тільки цілком змінити склад батьків: то не цілком освіта. Середні школи по невеликих повітових містах треба комплектувати не тільки городянами, як тепер, а селянськими, „мушкетерськими“ дітьми. Для цього треба заступити кілька сот стивенців для талановитих дітей бідних селян, одкріти земські і замінити царські стипендії; треба заснувати сярязь бурси і скористуватись б. кадетськими корпусами та всіма інститутами для

„благородних дівчат“; нарешті, треба полегшити перехід без іспиту з низчих і вищих початкових шкіл до гімназій, реальних шкіл і т. ин., а також негайно заходитися колом підготовки селянських дітей до оєнітих конкурсних іспитів у середні школи, про що повинні подбати вчительські спілки. Таким чином, в осени до гімназійських стін повинні влитися інші діти, інші батьки — „наші“ діти, „наші“ батьки. Ці діти заповнять перші класи українських шкіл і переміються здоровим національним духом, а батьки не кричатимуть про „наслідственну українизацію“: гамісь українизації буде тільки нормальна і цілком природна дерусифікація.

Ось ті факти і міркування, що їх — свідомо чи не свідомо — не добачили докладчики з російських з'їздів. Але хай вони собі гукають, хай продовжують рудинство — це їхня справа. Перед нами світить ясна мета: нам треба дати нашому народові українську національну школу. І ми від цього принципу не відступимо, які б хвилеві перешкоди ні стояли на нашому світовому і чистому шляху*).

* Заяву д. Ринського, яка мала великий успіх на з'їзді, про те, щоб розмежувати шкіл було відсутньо до Установчих Зборів, німає як ослертим глузуванням за сучасних політичних обставин — назвати це можна. Але, очевидно, д. Ринський по найкращим сказав голосно те, з чим згожувались інші (інакше не писали б), і зава д-ла Луначарської: „Ми не повинні, не русифікатори, отнюдь не астрономі враздлоно за українського язика“ нагадує третю частку, що сама себе хвалить. А в тім французі в таких випадках кажуть: „коли треба повісити собаку, то заповняють, що він сказав“... Ол. Дорошневич.

Побити селян 24 травня привезли в Лябуць і зачинили у в'язниці при волосній управі.

Про їхню долю подано нічого невідомо, як і про те, чи була повторена ексекція і в Лябуці, але подавши мені ці відомості чув, як куде цього отрядку по польському гевардлі по-між собою, що треба піти в Лябуць, а потім в с. Мацевичі і „бити жайдаків, щоб добре знали“.

Селяне цілком беззахисні й не мають до кого звернутися за порадою. Страшна жорстокість, на яку не пішли б люде сторони, якими є німці і жвнвання польської мови роблять селян швенненми, що то є передякнені дрібні пів-поміщичий повіту, які до слова спазати, майже такі ж темні, як і селяне, і остільки ж, як селяне, або й більш, некультурні і тепер, запалені помстою, роблять такі звущання. Між иншим, факт передатнення в німецьку форму мав місце вже раніше в тому ж Лябуці: так, прийшла була до містечка міліція, яка боялась, що селяне її недопустять, і потім серед них були ввісми бунші поліцаї.

Доречні сказати, що в Лябуці й околицях, безпорадні за часів большевців не лабували широким розмірів і поміщики потерпіли мало втрат.

Такі зв'язки, як подане мною, роблячи врагиченій настрої в селянстві, звузі з тим озлобляють його, що при нагоді може вилкватись в такі ж дикі форми.

Наведені факти, подані мені чоловіком, який, не знаючи до кого звернутися за поміччю, прийхав до мене просити поради й був направлений буди сід.

М. ЛОХВИЦЯ (на Полтавщині). У квітні минулого року, у нас заснувало українське т-во „Просвіта“, яке ставило своєю метою: єднання всіх вірних сил України на добро України; домогались національно-територіальної автономії України; провадити в життя думки федеративно-демократичної республіки; прибудити національну свідомість серед народу і ширити просвіту та правдиві погляди на всі події сьогочасного життя. Багачко таких т-в заснувалося також по селах нашого повіту.

Історичні події змінили де-що в напрямі т-ва.

За час свого існування т-во ставило декілька вистав та концертів. Під час Шевченкового свята т-вом був урочайшений у народнім будинку концерт, де співав місцевий хор, а також артисти одеського театру Швеція та Мінченкова, які в той час гостювали дома, в нашому повіті. Промовець, голова „Просвіти“ х-й Міхура, розказав про життя Тараса Григоровича, а дехто із членів „Просвіти“ продемонстрували деякі вірші з Кобзаря. Не зважаючи на те, що цілком на вхідні квитки були дорогі, зала народнього будинку була дорезовнена. Прибуло від концерту пішов на користь „Просвіти“. Через день був улаштований такий же концерт для дітей безплатно. Т-во тепер має свою власну коштовну українську бібліотеку. 27 квітня цього року відбувся а'зд представників від т-в „Просвіта“, на якому звертаючи увагу на велике значіння культурно-просвітської роботи на селах, особливо у цей надзвичайний мент, ухвалили: заснувати в м. Лохвиці повітвю спілку „Просвіта“, а по волостях районі „Просвіти“; звернутись до повітвю народньої управи, щоб вона з цього боку допомагає в цій справі, організувавши кадр учителів позашкільної освіти. Було внесено питання про видання власної газети, але після обміну думок збори ухвалили піддержувати вже існуючу у нас селянську газету „Ш овецька“, чи то капіталами чи своїм літературним матеріалом.

Газета „Просвіта“ почала існувати недавно з 1 квітня п. р.; виходить вона раз на тиждень у п'ятницю, українською мовою. Ініціатор її—повітвю селянська спілка.

Виходить у нас і друга газета „Лохвицьке Слово“, орган сільсько-господарського т-ва, яка вже існує сьомий рік і виходить двічі на тиждень, але вона друкується російською мовою і селянам недовподобна.

Крім „Просвіти“ у нас при початковій школі заснувалося Юнацький просвітний гурток, який складається з членів хлопців та дівчат, старших 15 років. Мета гуртка: із внаки виконати сьомих громадян, ширити національну свідомість серед молоді й культурно-просвітська праця.

Гурток має власну бібліотеку й декорацию.

Вистави та концерти, у яких беруть участь юнаки, зробили на їх вплив й тепер на вулиці завжди можна почути не яку небуху „російську безсоромну“, а нашу рідну, гарну пісню.

Сидір Гестрий. М. ВЕЛИКО-ПОЛОВЕЦЬКЕ (Васильяков. на Київщині). В неділю 26 травня була друга вистава в цьому сезоні, яку влаштувало товариство аматорів „Мандрівний селянський театр“. Йшла „Наймичка“ Тобілевка. Темне вітання аматорів публікою ще й досі лунало, як і на першій виставі.

Аматори досить серйозно поставились до цієї драми, в чому забезпичили їх гра. Заголовну роль Наймички виконала д. Варениченко, яка з належною їй чистотою доброго серця та справжніми слізьми викликала й серед глядачів щире співчуття дої страдниць Харитини. Д. Диндорф своєю обміркованою грою в'ясував досить вдало тип „Цоула“. Решта ролей була поділена відповідно збіжкостів аматорів.

Треба відати справедливість студенту А. М. Пашківському синової місцевого пан-отця, який з часу приїзду до В. Половецького в липні 17 року безкорисно працює для освіти селянства.

Д. Пашківський з'організував навкруги себе місцеву селянську молоді і розпочав працю по влаштуванню вистав. Багато перешкод й перепон тріплялось аматорам у їх праці, але єднанням палким бажанням дати розумну й гарну розвагу селянства, вони домогались впоряджати вистави. Далі, з побільшенням кількості аматорів—гурток влився в товариство підмоги народньої освіти „Мандрівний селянський театр“.

П'єси товариство ставило голозним чином Кропивницького, Тобілевка та Старичього.

У вересні м. р. селянство зрештою єднати драмат. тов. з „Просвітою“.

Вистави робили досить приємний вплив на селянство,—й особливо молоді вчашала на вистави. На зібранні за вистави гроші—товариство спромоглось придбати невелику бібліотеку, гарні національні прапори, зробити декілька нових декораций та виправити в фонд Уставовичів Зборів.

В сучасній мент товариство продовжує свою працю, але місцева адміністрація иншими, навіть ворожими, очима почала дивитись на просвітню працю товариства.

Редактор Андрій Ніковський.

Оголошення.

Від техн.-агроном. т-ва „Праця“. Немаючи казати про те, оскільки зараз потрібне єднання українських культурних сил—сил праці, котра єдина може закласти певні підвалини місцевого народнього добробуту і забезпечити йому умови розвитку та зросту. Отже треба зібрати розпорощені наші сили й стати до роботи. Т-во „Праця“ повинно бути широкою організацією, єднучою всіх, що працюють в українській техніці і сільському господарстві і бажать поставити ці галузі на Україні на відповідний твердий ґрунт.

Тому кличемо всіх техніків ріжних галузей, агрономів та інших фахівців, що працюють для розвитку наших продукційних сил, до єднання і просимо прибути на загальні збори т-ва „Праця“ в п'ятницю 14 червня о 6 год. Терещківська 13 пом. 27, для вирішення таких питань:

- 1. Зміцнення й поширення діяльності т-ва.
2. Єднання технічних і агрономічних сил на Україні.
3. Навчальні завдання техніки й агрономії на Україні.
4. Бажані зміни в статуті т-ва відповідно новим умовам життя.
5. Курси для вчителів народніх шкіл. 14-го червня о 11 годінні ранку в помешканні Кадельського корпусу розпочнуться курси для вчителів народніх шкіл.
6. Ленці української мови. Заходами батьківського комітету і педагогічної ради, в VI гімназії, Дорогожичська 79, 15 червня від 9 до 11 год. ранку починаються лекції (суб. вівтор. і четвер.) української мови і літератури для учнів ляхівських шкіл і для дорослих.
7. Плата 20 карб. Лектори д-д. Лукашевич і Дударь. Запис продовжується.
8. Всеукраїнська спілка літ. арів. У п'ятницю 14 червня відбудеться чергове засідання спілки в помешканні українського клубу, Пушківська 1, о 7 год. вечора.

Програм засідання: 1. Доклад комісії по скликанню другого всеукраїнського з'їзду лікарів. 2. Каса взаємної допомоги. 3. Обрання нових членів. 4. Віжучі справи.

Т-во економістів. У д'ятницю 14 цього червня в помешканні міністерства торгівлі й промисловості (Столяницька 55) о 6 годінні вечора відбудеться продовження засідання українського товариства економістів. Порядок денний: Вибори членів ревізійної комісії. Вибори комісії по організації з'їзду. Всеукраїнсь. економ. і статист. Найом помешкання. Віжучі справи. Дітям Звірицьких шкіл. З доручення ради спілки вчителів-українців м. Києва

членами пед. спілки зроблений обхід, в якому стани опинилися і де зараз пробувають діти-школярі українських і взагалі всіх шкіл, що на Звіричці.

По надісланих до ради спілки відомостях стан цих дітей, (котрі осталися живими) занадто тяжкий: більша частина їх гола й боса, де-які залізлилися круглими сиротами, втративши в страшній катастрофі свою рідню. Значна кількість цих дітей зараз пробуває в захистках.

З огляду на це рада спілки ухвалила видати відповідну суму на допомогу цим дітям із власних коштів спілки. Разом з тим складала відповідну комісію по допомозі дітям Звірицьких шкіл. Кошти в розпорядженні спілки мало, а потрібує їх занадто багато, щоб утерти слізьми беззачемним дітям; через це рада спілки звернулася до всіх інституцій м. Києва й окремих громадян з закликом надіслати свої пожертвування до зазначеної комісії при спілці вчителів-українців м. Києва (Привесня вул. № 6—3-й поверх помешкання бюро всеукраїнської учительської спілки).

Жортва приймається від 9 до 2 год. дня, що-дня, крім свят.

З'їзда дітям українського пластичаго мистецтва. Серед 12 червня з ранку: 1) Екскурсія у Собор Святої Софії. Пояснення буде давати проф. М. Войчук. 2) Екскурсія по Старому Києву в супроводі В. К. Прокоповича, або М. Р. Біляшівського, або Д. М. Шербанівського.

О 5-й год. вечора. Секція 3. Питання що до розвитку мистецтва на Україні (т-ва, професійні організації, популяризація мистецтва).

- В помешканні київської художньої школи, Бульварно-Кудрявська 2. Зроблять доклади: 1) Проф. М. І. Мітіліно про організацію художніх видань і видаць по мистецтву. 2) К. Трофіменко: умови для розвитку мистецтва на Україні. 3) Богомазов: завдання розвитку на Україні мистецтва малярського. 4) М. Козик: про умови праці для художників. Вистава мистецтва т-ва дітяч українського пластичаго мистецтва відкривається для огляду в четверг з 10 год. ранку. В залі академії мистецтва. В. Підвальна 38, другий поверх.

Четверг 13 червня о 10 год. ранку. 15 аудиторія університету св. Володимира. Секція художньої освіти.

- 1) Доклад Т. Г. Лубеца. Роль і значіння художніх картин в початковій школі (доклад в супроводі чарівного ліхтаря). Секція історична. 15 ауд. унів. св. Володимира о 11 год. ранку. 1) В. М. Зуммер—архітектура 19 віку у Києві. 2) П. Н. Тимковський—класична архітектура м. Києва. 3) Д. В. Антонович—історія українського пейзажа останніх часів.

- О 5-й год. вечора: 1) К. В. Широцький—архітектор XII в. Петро Миленіт. 2) Д. М. Шербанівський—буковинський тип дерев'яних церков. 3) М. П. Істомін—українська іконопись.

Вистава мистецтва т-ва дітяч українського пластичаго мистецтва відкривається у четверг о 11 год. дня в залі академії мистецтв. В. Підвальна 38, другий поверх.

Комісії по справам військових полонених українського військового міністерства повідомляє, що згідно прибувшого повідомлення Ц. і К. військового міністерства, від 28 червня 1918-го року включно до 13-го липня з Австро-Угорщини будуть також прибувати дальші транспортні інвалідів на Україну, що п'ять день, в кількості приблизно 400 людей.

Транспорт 23-го червня привезе 45 старшин, а кожний від 28-го червня по 40 старшин.

Диригентські курси в Житоїрі. Широку організацію народніх хорів, а разом з тим поширення художньої української пісні справедливе можна вважати одним з найголовніших факторів розвитку національної культури на Україні. Національний хор в селі, в якому сам народ братиме участь, як цінне культурне придбання, зможе дати ту культурну, розумну розвагу вільній хвилині одночичку, котра, при сучасних скрутних (а боку коштів) обставинах, скоріш яртких інституцій цього роду (вистави, оркестри, кінематографи і т. к.) зможе бути проведена в життя, яко важливішій засоб поширення національної культури, та морального зросту народу України.

Двадцять про розвиток всіх інституцій позашкільної освіти, волинська губернска шкільна рада, не вважаючи на втрати, постановила для розвитку народніх хорів улаштувати переважно для вчителів дирингентські курси. Програм цих курсів (теорія музики з початк. гармонії, сольфеджіо, методика співу, історія музики та української пісні, церковні співы, хорів студіювання репертуару уложеного музичним відділом міністерства народньої освіти, гра на скрипці й т. к.) ухвалено міністерством освіти, котре з свого боку вимагає улаштування таких курсів, яко мога густіше по Україні.

Учась в цих курсах обіцяні взяти такі відомі музичні діячі як п.п. Кошиць, Давидовський, Козинський, Гайдай та інші.

Курси будуть відкриті в м. Житоїрі з 1 липня по 15 серпня на 60 чоловік. Бажано мати слухачів з усіх повітів приблизно в однаковій кількості, а також щоб повітвю шкільні ради подбали про забезпечення слухачів із кожного повіту.

Навчання на курсах буде безплатне. Слухачам курсів буде помешкання, та вдало по 150 карб. допомоги грошима, але курсисти обов'язуються організувати хори по селах, та при майбутніх Народніх Домах, які будуть закладені відділом позашкільної освіти на Волині, і де дирингенти будуть одержувати зачатк. платню. Постіть та скрипку (як хто грає на її) треба мати своєю.

Прохання про вступ на курси треба надіслати негайно, щоб мати змогу вчасно отримати відповідь про приняття на курси.

Адреса: м. Житоїр, губернска Земська управа, відділ позашкільної освіти, інструктору В. Г. Вікторовському. Курси для вчителів низчих початкових шкіл м. Києва, радомисського повіту та ча-

стини пов. козельського одкриваються 14 червня об 11-й год. ранку в калецькому корпусі.

На нараду лекторів 14 червня п. р. о 11 год. ранку в калецькому корпусі прохать прибути п.п. Пастернака, Дем'яновського, Мукалова, Павла Тимошенка, Якова Капустянского, Ів. З. Василенка, Галахова, Бомарського, Івана Липченка, Ташкана, і всіх тих хто мігби допомогти своєю працею, на київські курси учителів низчих початкових шкіл.

Відозва.

Рада товариства домовласників м. Києва та його околиць сповіщає своїх членів, що 8-го цього червня підшокою пана Гетьмана засновано комітет допомоги киянам, які зазнали втрат підчас вибуху на Звіричці 7-го червня. Тих що постраждали, од яких доля одкинулася, дуже багато, і їх нужда ще більша. Не гається ж покласти й Вашу лепту і тим полечити долю безщасливих. Пожертви прохать негайно надіслати ради товариства домовласників (Хрещатик, 28), де видаватимуть вжиточкі за прийом грошей, або в районні комітети.

Оповідька.

Д-р. Колодійко. Діт. офіційне. Сергій (306-314) і Грешер. Гоголівська. За. Пр. II—1 і 5—7. в. 2-4-701-4

Д-р Черняк, снц. водолякаря для систем. лічення всякого роду полохих хвороб. Вел. Житоїрська 16. 9—2 та 5—9. 12—0648-4

Лічення магнетизмом

вмозеленням, гіпнозом, грамами, диханням, Д-р Є. І. Квятковський. (Львов) Прийом хворих (нервові, обмін вешств і др.) що денно крім неділі від 5 до 7 год. вечора. Передня запис напередодні. Адреса: Львівська 47 пом. 3. м. 29—62. 3—832-2

300 карб. тому, хто предостав. помешк. 2 3 4 кімн. з кухнею оповістити Марійсько-Благовіщ. № 61 п. 9 В. А. Т. 2—0723-1

Коректор досвідчений потрібен. Звертатись: Книгарня Т-ва „КРИНИЦЯ“ Нестерівська 27 од 1—2 дня. 1—839-1

На бандурі виств КОНЦЕРТАХ Лавра шпиталь залоги Студ. Ів. Пол-тай. 1—0828-1

ПЕЧЕРСЬКА Комісова крамниця. Московська 29, телефон 46-63. Пропонує по мікрозан. цінам мебелі, плаття, обув, матерії, господарні і технічачи прчандали і різній другі предмети. 2—840-1

ВИДАВНИЦТВО

„СЕРП І МОЛОТ“

- Київ, Хрещатик 25 (пасаж. ч. 29). НОВІ КНИЖКИ: М. Драгоманів: Нарис української соціалістичної програми . . . 1.20 к. М. Задіняк: Державний устрій Німеччини 70 „ „ Сучасна велика індустрія та її значіння . . . 70 „ „ Нариси про націон. питання 2 „ Ю. Охримович: Коритяч нарис розвитку укр. національно-політичної думки 2 „ Г. Гауптман: Затоплений Давін (друк) 2.50 „ На складі В-ва мається: Ш. Ленево: Чому ми хочемо самостійної України? Зміст: Що таке Україна? Що таке раси й народи? Що таке укр. наріччя? Українська раса. Укр. мова. Історичні основи укр. національної ідеї. Українська культура. Українська земля. Якої нам треба самостійної України 80 к. Оглядсва карта українських земель. Масшт: 1 дм.—200 клм. (видеск. вид.) 60 „ Німецькі карти: Україна, Західна Україна й Вєсарбїя. Нові держави на території бувш. Рос. імп. Крім того, всі книжки видавництва „РУХ“ у Харькові замовляти можна право-бережній Україні тільки через В-во „СЕРП І МОЛОТ“: Т. Шевченков. Гайламаки (лісткр.) ц. 1 карб. 40 коп., М. Шаповал: Листки з ісу п. 1 карб. 50 коп., М. Шаповал: Лісові справи на Україні 80 коп. І. Омелченко: Соціалізація землі та с. г. спілки ц. 50 коп. Мамін-Сибіряк: Казка про ворону та комарика ц. 40 коп. 1—0727-1

Хіміко-фармацевтичне товариство „ФАРМАЦІЯ“

Головна мета т-ва: Єднання працюючої фармації на економічному ґрунті, визначення сприятливих умов для поліпшення життя, упорядкування аптечного діла та розвиток хіміко-фармацевтичної промисловости. Т-во набуває і відкриває аптеки, лабораторії, заводи і інші хіміко-фармацевтичні підприємства. Запис членів т-ва, прийом членських і пайових вкладок і видача всіх справок відбувається щоденно від 12—2 год. м. Києв, В. Підвальна № 26, мешк. 11.—Правління. 3—0722-2

ВСЕУКРАЇНСЬКА СПІЛКА ЛІКАРІВ У КИЇВІ

УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ ВІСТІ

Двохтижневий часопис наукової, практичної та громадсько-побутової медицини. Вийшло 6 число. Умови передплати з 14 (1) Траана: на 1 місяць 3 карб., до кінця року 20 карб. Поодинокє число 1 карб. 50 коп. Ціна за оповістки: перед змістом і на останній сторінці обкладинки 1 карб. за рядок петлуги. Передплату та кореспонденцію просимо надіслати: Київ, Велика Васильківська 104, д-ру Є. К. Лукасевичу. 0151 Ду. акц. т-ва „Петр Барський у Києві“, Хрещатик № 40.

Оголошення

Міністерство закордонних справ прохаче бувших співробітників члена мирової делегації Дмитра Ісаєвича і радника Дмитро з'явитись до Міністерства абож сповістити своєю адресу. 3—841-1

Президіум військової філії при Всеукраїнській Спілці Лікарів просить усіх п. ч. членів філії обов'язково прибути в п'ятницю 14-го червня о 6 годінні веч. ра до помешкання Українського клубу (Пушківська 1). 1—839-1

Прод. 462 кв. саж. на дача, дім за повітвю літвч. інст. Зверт. Жилинська 138 кв. 16 3—7 веч. що дня 2—0726-1

Хто знає що про Антона Залужного, який в бою під Конюхами 1917 р. мав попасати до побиття, прохаче повідомити мене. О. Павлик, Львівська 14-6 пом. 29. 2—0725-1

1 комнату шукає студент університету беззглядно на район. О. П. Львівська 14-6. пом. 29. 1—0724-1

Авкціон.

Завтра у п'ятницю 14 і суботу 15 червня в 11 г. дня в 1-й авкціонній залі Хрещатик № 39. відбудеться міський АВКЦІОН Продаватиметься: всьака мебелі, картини, бронза, фарфір, золоті, срібні, годинники, брильянти, коштовність, арматура, домашні річі, і всякі інші предмети. 1—797-2

КУРСИ

НАВЧАННЯ НА ПИЛУЧИХ МАШИНАХ В першокласній школі,учать писати на маш. ріжк. сист. Навчання та перочис. ведеться також і на УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ. Зголошуватись можна щоденно окрім неділі від 9 до 8 годінн.

Ф. ФЛЕЙШМАН І А. КИРЖНЕР В. Володимирська 41 магаз. „Видро“ 8—806-4

ГУРТОВІ ЗАКУПКИ КНИЖОК

для книгарень, „Просвіт“ і т. к. виконувє в тиждєвий срок ковтора центральної експедиції українського друку. Київ, Хрещатик 39, Комісових 5% з рахунка. 5—0720-3

Луцька повітова зем. управа

сповіщає демобілізованих з війська учителів (народних та б. церковно-парафіяльних), котрі ще не явилися на свої місця, що вони будуть усунєні з своїх посад, як що до 1 липня п. р. не вернуться на свої місця. 3—828-2

НАЙДОРЖЧЕ ПЛАЧУ ЗА БРИЛЯНТИ, ПЕРЛИ І ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ А. Я. ЗОЛОТНИЦЬКИЙ Проти почти Хрещатик № 28. Телефон 3-86. Купую ріжні найстаріші річі. Плачу аматорські ціни. 1—820-1

Центральне Бюро

передплати на всі українські газети і журнали, що раніш містилось в помешкан. Центральної Ради, після минулих руйн і розрухів анов розпочало свою діяльність. Бюро безпосередньо зноситься з закордонними українськими часописами, а на місцях по Україні має густу сітку власних агентів. Прийняті в передплату гроші бюро негайно передає до контер часописів. Комісових 5%, за бюро відповідає редакція журналу „ШЛЯХ“. Адреса: Київ, Мар-Благовіщєвська, 123 пом. 20 тел. 50-59 ВІДДІЛ БЮРО В КИЇВІ: 1. Фундуклівська, 19 Англіярия „Українська Республіка. 2. Хрещатик, 28 Книгарня „КНИГОЗІРНЯ“ 3—0144-1

ВСЕУКРАЇНСЬКА СПІЛКА ЛІКАРІВ У КИЇВІ — видає — УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ ВІСТІ Двохтижневий часопис наукової, практичної та громадсько-побутової медицини. Вийшло 6 число. Умови передплати з 14 (1) Траана: на 1 місяць 3 карб., до кінця року 20 карб. Поодинокє число 1 карб. 50 коп. Ціна за оповістки: перед змістом і на останній сторінці обкладинки 1 карб. за рядок петлуги. Передплату та кореспонденцію просимо надіслати: Київ, Велика Васильківська 104, д-ру Є. К. Лукасевичу. 0151 Ду. акц. т-ва „Петр Барський у Києві“, Хрещатик № 40.